

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนารูปแบบการสอนงาน (Coaching) ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภายใต้บริบทสามจังหวัดชายแดนใต้ การดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย มี 2 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาวิเคราะห์เอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎี แนวคิดการพัฒนารูปแบบ แนวคิดโค้ชการสอนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การสอนงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (Coaching) โรงเรียนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนที่ 2 สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นกลุ่มโรงเรียนดีเด่น ในจังหวัดนราธิวาส ปัตตานี และยะลา รวมทั้งสิ้น 9 คน ผู้วิจัยเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposeful selection) เป็นการเลือกแบบไม่มีโครงสร้างที่เคร่งครัด ระยะที่ 2 ร่างรูปแบบการสอนงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภายใต้บริบทสามจังหวัดชายแดนใต้ โดยการร่างรูปแบบและปรับปรุงร่างรูปแบบ จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ระยะที่ 3 พัฒนารูปแบบ โดยมีการทดลองใช้ในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทดลองแล้วค่อยปรับปรุง (Implementation) โดยใช้ระยะเวลา 8 เดือน พัฒนารูปแบบโดยการสัมภาษณ์และปรับปรุงรูปแบบร่วมกับผู้ปฏิบัติ และระยะที่ 4 สรุปและยืนยันรูปแบบ โดยนำรูปแบบมาตรวจสอบความสมเหตุสมผล จากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการ ด้วยวิธีสนทนากลุ่ม (Focus Group) และนำผลที่ได้จากการตรวจสอบไปแก้ไขปรับปรุงรูปแบบให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามระยะข้างต้น นำเสนอรายละเอียดตามลำดับ ดังนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาวิเคราะห์เอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎี แนวคิดการพัฒนารูปแบบรูปแบบ แนวคิดโค้ชการสอนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การสอนงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (Coaching) โรงเรียนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. คัดเลือกและรวบรวมเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. วิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับการสอนงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (Coaching) โรงเรียนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยพิจารณาถึงความหมายการสอนงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ความสำคัญและ ทฤษฎีการสอนงานในสถานศึกษา กระบวนการสอนงาน เทคนิคการสอนงาน บริบทโรงเรียนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และวิเคราะห์รูปแบบการบริหารจัดการแล้วกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

3. เครื่องมือที่ใช้คือ แบบบันทึกการศึกษาเอกสาร

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาลักษณะการสอนงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีลักษณะเด่นในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 9 คน ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี นราธิวาส และยะลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภายใต้บริบทสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposeful selection) โดยมีคุณสมบัติมีประสบการณ์ด้านบริหารอย่างน้อย 4 ปี เป็นผู้มีผลงานการบริหารงานดีเด่น โดยได้รับการคัดเลือกจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยแบ่งเป็นสามจังหวัดดังนี้ จังหวัดปัตตานี จำนวน 3 คน จังหวัดนราธิวาส จำนวน 3 คน และจังหวัดยะลา จำนวน 3 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในขั้นตอนนี้เป็นแบบสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์แบบปลายเปิดแต่เน้นการเจาะลึกของการสัมภาษณ์ (In-Depth Interview)

2.1 ลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่ง โครงสร้าง (Semi-Structure Interview Protocol) เกี่ยวกับสภาพของงานปฏิบัติงานของการบริหารสถานศึกษา ลักษณะการสอนงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีลักษณะเด่นในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.2.1 ศึกษาหลักการสร้างแบบสัมภาษณ์ตามแนวคิด ชาย โพรสิลิตา (2554) สุภาพค์ จันทวานิช (2554) สุชาติ ประสิทธิ์สินธุ์ และกรรมิการ์ สุขเกษม (2551) นิสิตา ชูโต (2551) และทวีศักดิ์ นพเกษตร (2551).

2.2.2 ศึกษาคัมภีร์เอกสาร เกี่ยวกับหลักการและแนวคิดการสอนงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภายใต้บริบทสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550) Patty McManus (2552) เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2555) สุรัชย์ ไวยวรรณจิตร

(2553) จารุวິจัน สองเมือง(2553) Edwards (2001) Cope (2004) Wiles and Bondi (2004) Jim Knight (2006) Glickman et al (2010) Costa and Garmston (2002) Maskey (2009).

2.2.3 กำหนดจุดมุ่งหมายและขอบเขต โครงสร้างของแบบสัมภาษณ์ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure Interview Protocol) เกี่ยวกับสภาพการสอนงานในสถานศึกษา ศึกษาลักษณะการสอนงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีลักษณะเด่นในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2.4 กำหนดประเด็นข้อคำถามที่ต้องการสัมภาษณ์ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์และรวบรวมประเด็นข้อคำถามที่ต้องการสัมภาษณ์นำมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง(Semi-Structure Interview Protocol) โดยสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดปลายเปิด (Open Ended) ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์

2.2.5 นำแบบสัมภาษณ์ที่ร่างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบพิจารณาความเหมาะสม หลังจากนั้นนำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาจึงได้ร่างแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา

2.2.6 การสร้างความน่าเชื่อถือของแบบสัมภาษณ์โดยการนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขจากข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษาเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์กับวัตถุประสงค์ของการวิจัย รวบรวมแบบสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญแล้วทำการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2.2.7 นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาคูที่ไม่ใช่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ทำการปรับปรุงอีกครั้งและนำไปสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

โดยสังเกตและสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญในขณะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยจะมีผู้ช่วยวิจัยในการเก็บข้อมูลในขณะลงพื้นที่ โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 ติดต่อ ทาบทามและนัดเวลา สัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.2 ผู้วิจัยขอหนังสือราชการเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลในการวิจัย

จากภาควิชาการบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ถึงสถานศึกษาของผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการวิจัย

3.3 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยเดินทางไปสัมภาษณ์ตามวันเวลาและสถานที่ที่นัดหมาย ผู้วิจัยเริ่มต้นการสัมภาษณ์โดยการแนะนำตัวบอกวัตถุประสงค์และขออนุญาตบันทึกเสียงการ

สัมภาษณ์ การสัมภาษณ์ใช้เวลาประมาณ 1:30-2 ชั่วโมง ซึ่งถือว่าเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับการสัมภาษณ์ในการทำวิจัยเชิงคุณภาพ (Deidman, 1998 อ้างถึงใน เอกรินทร์ สังข์ทอง, 2555)

4. วิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้จัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังต่อไปนี้

4.1 ผู้วิจัยตรวจสอบความเรียบร้อยของแบบสัมภาษณ์หลังการสัมภาษณ์

4.2 ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาที่ได้จากการสัมภาษณ์โดยการถอดข้อมูล

จากเครื่องบันทึกเสียง โดยใช้เทคนิคการจัดกลุ่มข้อมูล หาความคล้ายคลึงของประเด็นข้อมูลและหาความถี่ของข้อมูลที่ได้จากผู้สัมภาษณ์แล้วนำมาสรุปเป็นประเด็นลักษณะการสอนงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภายใต้บริบทสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ระยะที่ 2 การร่างรูปแบบการสอนงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภายใต้บริบทสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ขั้นตอนที่ 1 ร่างรูปแบบการสอนงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภายใต้บริบทสามจังหวัดชายแดนใต้ โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. ร่างรูปแบบการสอนงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยนำผลการศึกษาเอกสารและผลจากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการ โรงเรียนที่เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยระยะที่ 1 มาสังเคราะห์เป็นร่างรูปแบบการสอนงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. ประเมินคุณภาพของร่างรูปแบบและปรับปรุงร่างรูปแบบโดยนำรูปแบบมาประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน และนำผลที่ได้จากการประเมินคุณภาพไปแก้ไขปรับปรุงร่างรูปแบบให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.1 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 5 คน ประกอบด้วย

2.1.1 ผู้ทรงคุณวุฒิได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposeful selection) จากผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาที่มีคุณสมบัติหลากหลาย ซึ่งประกอบด้วย

2.1.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานโรงเรียนขยายโอกาสในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ดำรงตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี มีวุฒิการศึกษาปริญญาโท มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ

2.1.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานโรงเรียนขนาดใหญ่ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ดำรงตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี มีวุฒิการศึกษาปริญญาโท มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ

2.1.1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานโรงเรียนขนาดกลาง ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ดำรงตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี มีวุฒิการศึกษาปริญญาโท มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ

2.1.1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานโรงเรียนขนาดเล็ก ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ดำรงตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี มีวุฒิการศึกษาปริญญาโท มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินคุณภาพ คือ แบบประเมินคุณภาพความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ และความสอดคล้องของการตรวจสอบและความสอดคล้องของร่างรูปแบบการสอนงานในสถานศึกษาแบบประเมินคุณภาพเป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น จากการทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ทรงคุณวุฒิ

ตอนที่ 2 ประเมินความสมเหตุสมผลและความเป็นไปได้

ตอนที่ 3 ประเมินความสอดคล้องของรูปแบบ

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.3.1 ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ทั้งนี้ เพื่อประเมินความถูกต้องและครอบคลุม นำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำแบบประเมินคุณภาพผ่านการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ

2.3.2 ผู้วิจัยขอหนังสือจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เพื่อขอความร่วมมือผู้ทรงคุณวุฒิ ประเมินคุณภาพความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎีความเป็นไปได้ และความสอดคล้องของร่างรูปแบบการสอนงาน (Coaching)

2.3.3 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือ ผู้ทรงคุณวุฒิ และแบบประเมินคุณภาพความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎีความเป็นไปได้ และความสอดคล้องของร่างรูปแบบการสอนงาน (Coaching) ด้วยตนเองและให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎีโดยใช้เวลา 1 สัปดาห์

2.3.4 ผู้วิจัยวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลหลังจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ได้ประเมินคุณภาพความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎี ผลการตรวจสอบต้องมีค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อมีค่าเท่ากับ 1 ความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของรูปแบบ ผลการตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อต้องมีค่าเท่ากับ 1 และความสอดคล้องของร่างรูปแบบการสอนงาน ในสถานศึกษาขึ้น

พื้นฐาน ค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อมีค่าระหว่าง 0.8-1.0 โดยข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.8 ต้องปรับปรุงตามข้อเสนอแนะอื่นๆจากผู้ทรงคุณวุฒิ

2.3.5 ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลที่ได้วิเคราะห์มาประมวลและเรียบเรียงแล้ว นำเสนอผลการประเมินคุณภาพความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎีความเป็นไปได้ และความสอดคล้องของร่างรูปแบบการสอนงาน (Coaching) ในรูปแบบความเรียงและตารางแสดงความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของรูปแบบ การวิเคราะห์จะถูกประเมินโดยผู้ช่วยวิจัย ในกรณีที่การประเมินจากผู้ช่วยวิจัยไม่สอดคล้องกับผู้วิจัย ผู้วิจัยสามารถแก้ปัญหาโดยการตรวจสอบข้อมูลร่วมกันอีกครั้ง จึงน่าจะเชื่อได้ว่าการวิเคราะห์ในครั้งนี้ได้ยึดข้อมูลที่ได้จากการประเมินคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิเป็นหลักก่อนนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจริง

ระยะที่ 3 พัฒนารูปแบบ

ขั้นตอนที่ 1 พัฒนารูปแบบที่ร่างขึ้น โดยทดลองใช้ในโรงเรียนจำนวน 9 แห่ง ผู้วิจัยสังเกตประเมินพฤติกรรมและการนำรูปแบบไปใช้และสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญแล้วปรับรูปแบบโรงเรียนละ 2 ครั้ง กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ โรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาสในจังหวัดปัตตานี นราธิวาส และยะลา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภายใต้บริบทสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมจำนวนโรงเรียนทั้งหมด 9 แห่ง ได้มาโดยการแบ่งเป็นสามจังหวัดดังนี้ จังหวัดปัตตานี จำนวน 3 แห่ง จังหวัดนราธิวาส จำนวน 3 แห่งและจังหวัดยะลา จำนวน 3 แห่ง โดยเริ่มจากการเลือกโรงเรียนในแต่ละจังหวัดที่มีคุณสมบัติเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ ทั้งสามจังหวัด และเป็นโรงเรียนที่มีความต้องการในการพัฒนาการสอนงานในโรงเรียน และยินดีเข้าร่วมการวิจัย

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 9 คน ครู จำนวน 9 คน รวม 18 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
  - 2.1 ลักษณะของเครื่องมือ
    - 2.1.1 แบบประเมินพฤติกรรม
    - 2.1.2 แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure Interview Protocol) เกี่ยวกับสภาพปัญหาและข้อเสนอแนะจากการทดลองใช้รูปแบบการสอนงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภายใต้บริบทสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
    - 2.1.3 แบบสรุปผลการดำเนินงาน
  - 2.2 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.2.1 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพแบบประเมินพฤติกรรมของผู้สอนงานและผู้รับการสอนงาน มีขั้นตอนดังนี้

2.2.1.1 ศึกษาหลักการสร้างแบบสังเกตเพื่อประเมินพฤติกรรมของผู้สอนงานและผู้รับการสอนงาน ตามแนวคิดของ ชาย โพลิตา (2554) สุภางค์ จันทวานิช (2554) สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และกรรณิการ์ สุขเกษม (2551) นิสา ชูโต (2551).

2.2.1.2 กำหนดจุดมุ่งหมายและขอบเขตโครงสร้างของแบบสังเกตประเมินพฤติกรรมของผู้สอนงานและผู้รับการสอนงาน

2.2.1.3 กำหนดประเด็นในการสังเกตพฤติกรรมให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการสังเกต

2.2.1.4 นำแบบสังเกตที่ร่างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบพิจารณาความเหมาะสมหลังจากนั้นนำแบบสังเกตมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและนำสังเกตพฤติกรรมผู้สอนงานและผู้รับการสอนงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2.2. การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure Interview Protocol) มีขั้นตอนดังนี้

2.2.2.1 ศึกษาหลักการสร้างแบบสัมภาษณ์ตามแนวคิดของ ชาย โพลิตา (2554) สุภางค์ จันทวานิช (2554) สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และกรรณิการ์ สุขเกษม (2551) นิสา ชูโต (2551) และทวิศักดิ์ นพเกษตร (2551)

2.2.2.2 กำหนดจุดมุ่งหมายและขอบเขตโครงสร้างของแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและครู เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure Interview Protocol) เกี่ยวกับสภาพปัญหาและข้อเสนอแนะการทดลองใช้รูปแบบการสอนงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภายใต้บริบทสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

2.2.2.3 กำหนดประเด็นข้อคำถามที่ต้องการสัมภาษณ์ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์และรวบรวมประเด็นข้อคำถามที่ต้องการสัมภาษณ์นำมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure Interview Protocol) โดยสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดปลายเปิด (Open Ended) ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์

2.2.2.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่ร่างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบพิจารณาความเหมาะสมหลังจากนั้นนำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาจึงได้ร่างแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา และครู

2.2.2.5 การสร้างความน่าเชื่อถือของแบบสัมภาษณ์โดยการนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขจากข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษาเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5

ท่าน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์กับวัตถุประสงค์ของการวิจัย รวบรวมแบบสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญแล้วทำการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2.2.2.6 นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองสัมภาษณ์ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่ไม่ใช่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ทำการปรับปรุงอีกครั้งและ นำไปสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

โดยสังเกตและประเมินพฤติกรรมผู้สอนงานและผู้รับการสอนงานในสถานศึกษา และสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในขณะที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยจะมีผู้ช่วยวิจัยในการเก็บ ข้อมูลในขณะลงพื้นที่โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 ผู้วิจัยติดต่อผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อกำหนดปฏิทินการเก็บข้อมูล โดย กำหนดการเก็บข้อมูลในโรงเรียนที่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญปฏิบัติงาน โรงเรียนละ 2 ครั้ง

3.2 ผู้วิจัยขอหนังสือราชการเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลในการวิจัย จากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ถึงสถานศึกษา ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการวิจัย

3.3 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลตามวันเวลาและสถานที่ที่ นัดหมาย ผู้วิจัยเริ่มต้นการสังเกตการดำเนินงานตามรูปแบบและทำการสัมภาษณ์โดยการแนะนำตัว บอกรวัตถุประสงค์และขออนุญาตบันทึกเสียงการสัมภาษณ์และผู้ให้ข้อมูลสำคัญทีละคนเพื่อรวบรวม ปัญหา ข้อเสนอแนะและแนวทางการดำเนินงานตามรูปแบบการสอนงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภายใต้อำนาจบริหารของจังหวัดชายแดนภาคใต้ สัมภาษณ์ใช้เวลาประมาณ 1:30 – 2 ชั่วโมง ซึ่งถือว่าเป็น ช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับการสัมภาษณ์ในการทำวิจัยเชิงคุณภาพ (Deidman, 1998 อ้างถึงใน เ อ กรินทร์ สังข์ทอง, 2551)

3.4 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสรุปผลการดำเนินงานจากแต่ ละโรงเรียนเพื่อเป็นข้อเสนอแนะในการปรับปรุงพัฒนารูปแบบการสอนงานในสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน ภายใต้อำนาจบริหารของจังหวัดชายแดนภาคใต้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

4.1 นำประเด็นที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมผู้สอนงานและผู้รับการสอนงาน และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญมาปรับปรุงและพัฒนารูปแบบการสอนงานในสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน ภายใต้อำนาจบริหารของจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเชิญผู้ให้ข้อมูลสำคัญทุกคนเข้าร่วมประชุม พร้อมกัน ณ สถานศึกษาของผู้ให้ข้อมูลสำคัญแล้วผู้วิจัยจะนำเสนอประเด็นที่ได้จากการสังเกต

พฤติกรรมและการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญทุกคน และผู้ให้ข้อมูลสำคัญร่วมกันปรับปรุงวิธีการดำเนินการของรูปแบบให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ซึ่งผู้วิจัยทำเช่นนี้กับทุกโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนละ 2 ครั้ง โดยเว้นระยะห่างแต่ละครั้งประมาณ 4 เดือน

4.2 นำร่างรูปแบบการสอนงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภายใต้บริบทสามจังหวัดชายแดนใต้ที่ผ่านการปรับปรุงและพัฒนาจากสถานศึกษาเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของรูปแบบหลังจากนั้นทำการปรับปรุงร่างรูปแบบ

ระยะที่ 4 สรุปและยืนยันรูปแบบ

ขั้นตอนที่ 1 สรุปและยืนยันรูปแบบโดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposeful selection) จากผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษามีคุณสมบัติหลากหลาย ส่วนผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญในระยะที่ 3 จำนวน 9 คน รวมจำนวนทั้งหมด 14 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ เอกสารการสนทนากลุ่ม เทปบันทึกเสียง

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 14 คน ประกอบด้วย

1.1 ผู้ทรงคุณวุฒิได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposeful selection) จากผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษามีคุณสมบัติหลากหลาย จำนวน 5 คน

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ดำรงตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่า 4 ปี มีวุฒิการศึกษาปริญญาโท มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ จำนวน 9 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

2.1 เอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม

2.2 เทปบันทึกเสียงสำหรับใช้บันทึกการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยทบทวนผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อกำหนดหมายวันเวลาเพื่อจัดการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ (Focus Group)

3.2 ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือราชการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิจากภาควิชาการบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิก่อนจัดการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ (Focus Group) อย่างน้อย 2 สัปดาห์

3.3 การดำเนินการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ (Focus Group) มีขั้นตอนดังนี้

3.3.1 เชิญอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เป็นประธานกล่าวเปิดการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ

3.3.2 สรุปผลการวิพากษ์ในประเด็นการสนทนากลุ่ม โดยใช้แบบบันทึกการสนทนาและอัดเทปเสียง

3.3.3 เตรียมผู้ช่วยวิจัย จำนวน 1 คน ผู้จัดบันทึกการสนทนากลุ่มจำนวน 2 คนและผู้บันทึกเทป จำนวน 1 คน

3.3.4 ผู้วิจัยทำหน้าที่ดำเนินการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ และมีอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เป็นผู้ดำเนินการร่วม

3.3.5 ผู้วิจัยนำเสนอผลการปรับปรุงและพัฒนา รูปแบบการสอนงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภายใต้บริบทสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

3.3.6 ผู้ทรงคุณวุฒิร่วมกันวิพากษ์เพื่อสรุปและยืนยันรูปแบบการสอนงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภายใต้บริบทสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยหาฉันทมติจากผู้ทรงคุณวุฒิและข้อเสนอแนะในการสรุปและยืนยันรูปแบบการสอนงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภายใต้บริบทสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

3.3.7 ผู้วิจัยวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลหลังเสร็จสิ้นการสนทนากลุ่มโดยการถอดเทปอย่างละเอียดและเปรียบเทียบกับการจดบันทึกการสนทนากลุ่ม เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

3.3.8 ผู้วิจัยปรับปรุงและพัฒนา รูปแบบการสอนงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภายใต้บริบทสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามข้อเสนอแนะของผู้ร่วมการสนทนากลุ่ม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 นำประเด็นที่ได้จากการสนทนากลุ่มมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

4.2 นำประเด็นที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนา รูปแบบการสอนงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภายใต้บริบทสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และจัดทำรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์แล้วนำเสนอเป็นรูปเล่มต่อไป

สรุปลำดับขั้นตอนของการดำเนินการวิจัยตั้งแต่ระยะที่ 1 ถึงระยะที่ 4 ได้ดังภาพประกอบ 7

ภาพประกอบ 7 แสดงลำดับขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

